

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3319/2019. (XI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Litresits Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Litresits András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó panaszában a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, továbbá az R cikk (2) bekezdésével és a 28. cikkével.
- [3] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság végzésében és a választási bizottságok határozataiban megállapított tényállás, valamint az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] 1.1. Szekszárd Megyei Jogú Város Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 97/2019. (X. 18.) számú határozatával megállapította, hogy a 2019. október 13. napján megtartott helyi önkormányzati képviselőválasztás a település 08. számú egyéni választókerületében a 25., a 27., a 29., és a 30. számú szavazókörökben a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba, 143. §-ába, valamint a 173. § (2)–(3) bekezdésébe ütközés miatt jogszabálysértő. A HVB a 08. számú egyéni választókerületi 25., 27., 29. és 30. számú szavazókörében megtartott egyéni választókerületi képviselőválasztás eredményét megállapító 89/2019. (X. 14.) számú HVB határozatot megsemmisítette és a 08. számú választókerület 27., 29. és 30. szavazókörében a helyi képviselőválasztást érintően a szavazás megismétlését rendelte el, amelyet 2019. november 10. napjára tűzött ki.
- [5] A HVB a határozatának indokolásában egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a választás napján a képviselőjelölt indítványozó és egy másik képviselőjelölt többször is megjelent a szavazóhelyiségeket magában foglaló épületekben, és az indítványozó négy, a másik képviselőjelölt pedig egy szavazókörbe jogcím nélkül belépett. Megállapította a HVB az indítványozó nyilatkozata alapján azt is, hogy megvalósult a szavazók szervezett szállítás, továbbá a másik képviselőjelölt kifejezetten befolyásolta a választópolgárokat a szavazáshoz adott szóbeli információkkal. A HVB ennek alapján úgy foglalt állást, hogy a jelöltek e magatartása a Ve. 143. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző tiltott kampánytevékenységnek minősül, azonban a 25. számú szavazókört illetően az – a jogsértés megvalósulása ellenére –, a szavazóköri különbségeket is figyelembe véve a választás eredményére nem hatott ki.
- [6] Végül a HVB megállapította, hogy a feltárt jogsértés a 08. számú egyéni választókerületben a helyi önkormányzati képviselőválasztás eredményére kihatással lehetett, ezért indokoltnak látta a súlyosabb szankció alkalmazását, a választási eljárás e részének a megsemmisítését és a szavazás megismétlését. A HVB ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy ezekben a szavazókörökben megállapított jogsértő cselekmények a településen a polgármester választás eredményére, annak számszaki adataira is figyelemmel nem hatottak ki.
- [7] 1.2. A Tolna Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a HVB 97/2019. (X. 18.) számú határozatát a 65/2019. (X. 24.) számú TVB határozatával akként változtatta meg, hogy a 08. számú egyéni választókerület 25-ös számú szavazókörében is elrendelte a szavazás megismétlését, egyebekben a HVB határozatát helybenhagyta és az indítványozó (valamint a másik képviselőjelölt) fellebbezését elutasította.

- [8] A TVB tévesnek találta a HVB indokolásának azon megállapítását, miszerint a 25. számú szavazókörben a jogsértés megállapítása ellenére azért nem rendelte el a szavazás megismétlését, mert az indítványozó ebben a szavazókörben szavazott és ezen felül csak egy alkalommal – amikor a reggelit vitte – jelent meg a szavazókörben, és ez a szavazatkülönbségeket is figyelembe véve a választás eredményére lényegesen nem hatott ki. A TVB megállapítása szerint egyébként az indítványozó nem a 25. számú szavazókörben szerepelt a névjegyzékben, hanem a 26. számú szavazókörben volt jogosult szavazni, amely más választókerülethez tartozik.
- [9] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú végzésével a TVB 65/2019. (X. 24.) számú TVB határozatát helybenhagyta.
- [10] A bíróság ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a Ve. 173. §-ának (1) bekezdése szerint a választási iratok, egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazatszámoló bizottság és a választási iroda tagjai, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhatnak a szavazóhelyiségben. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján a szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben, míg a (3) bekezdés szerint a választópolgár – valamint a 181. § (1) bekezdés szerinti segítője – a választójoga gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhat a szavazóhelyiségben. A szabályozás a bíróság szerint nem hagy kétséget afelől, hogy a szavazókör a felsoroltakon kívül mindenki más számára tiltott terület, amely tilalom garanciális jellegű, és annak a lehetőségnek a kizárását célozza, hogy a szavazás folyamatát bármilyen illetéktelen beavatkozás megzavarja. Különösen hangsúlyosnak tartja e tilalmat a bíróság a jelöltek számára, akik a választás eredményének alakulásában közvetlenül és érdekeltek.
- [11] Hivatkozott a bíróság a Ve. 172. § (2) bekezdésére, miszerint a szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben, amely rendelkezésből – összevetve azt a szavazóhelyiségben való tartózkodásra vonatkozó szabályokkal – a bíróság szerint kétséget kizáróan levonható az a következtetés, hogy ha a törvény a szavazóhelyiségben tartózkodó szavazatszámoló bizottsági tag és a jelölt közötti elektronikus kommunikációt tiltja, akkor a szóbeli kommunikáció ugyancsak tiltott. Ennek okán a végzés indokolása szerint az indítványozó azon magatartása, hogy a delegált tagok étellel való ellátását magára vállalta, a szavazás időtartama alatt a szavazóhelyiségekbe belépett és ott a delegáltakkal kommunikált, a felsorolt törvényi tilalmak többszöri megsértését jelenti.
- [12] Nem értett egyet a bíróság az indítványozóval a kampánytevékenység megvalósulásának kérdéséről. A bíróság álláspontja szerint a korábbi szabályozás szerinti kampánycsendet a Ve. 143. § (1) bekezdés szerinti relatív területi kampánytilalom váltotta fel, mely szerint nem folytatható kampánytevékenység a szavazás napján a szavazóhelyiségben, valamint a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben, a szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül közterületen, ezért a jelölteknek körültekintően kell eljárni annak érdekében, hogy jelenlétükkel és magatartásukkal a választók döntésének befolyásolására módot ne adjanak.
- [13] Végül a bíróság megállapította, hogy nem volt ügyszó jelentősége annak, hogy az indítványozó a szavazóhelyiséghez vezető úton kommunikált-e, a szavazóhelyiségben mennyi ideig tartózkodott, ott kivel találkozott, és figyelmeztették-e a szabálysértő magatartására, mert a bíróság döntése az indítványozó által beismert tényeken alapult.
- [14] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, továbbá az R cikk (2) bekezdésével és a 28. cikkével.
- [15] Az indítványozó szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel egyrészt az a kérdés, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályt is figyelembe véve megfelel-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéséből fakadó követelményeknek az, az aránytalanul szűkítő értelmezés, ahogyan a bíróság a Ve. 142. §-át („[n]em minősül választási kampánynak a választási szervek tevékenysége, az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától”) értelmezte.
- [16] Az indítványozói álláspont szerint ugyanis, ha nem találkozott választópolgárral, kampánytevékenységet nem folytatott és csak egy delegált részére vitt be ételt a szavazóhelyiségbe a paraván mögötti étkezőbe, az nem olyan súlyos és lényeges jogsértés, ami a szavazás megismétlését indokolná. Ennek alapján – állítja az indítványozó – ha egy rendőr, vagy ételfutár lépne be a szavazóhelyiségbe, akkor önmagában a belépés miatt is meg kellene ismételni a választást. Az indítványozó szerint fogalmilag kizárt volt, hogy ő bárkit is befolyásolt volna,

hiszen – állítása szerint – egyetlen szavazópolgár sem tartózkodott a helyiségben. Hivatkozott az indítvány arra is, hogy ugyanezen bírók, ugyanaznap, más esetben nem ilyen drákói szigorral fogalmaztak, amikor azt mondták ki, hogy mindenkor eseti jelleggel, egyedileg, az adott cselekményt az összes körülmény figyelembe vételével kell vizsgálni, továbbá a támadott döntés eltér a Kúria irányadó eseti döntésétől.

- [17] Mindezek alapján, véleménye szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikke szerint teleologikus értelmezést, továbbá eltért a Kúria irányadó eseti döntésétől, amikor a Ve. 142. §-át és 173. §-ának (2) bekezdését értelmezte.
- [18] Ugyancsak alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel az indítványozó szerint az, hogy mind a választási bizottságok, mind a bíróság a szóban forgó ügyben eltért a kérelemtől, holott a Ve. 218. § (1) bekezdése szerint ezt nem tehette volna meg. A HVB-hez benyújtott kifogásában a FIDESZ választókerületi elnöke ugyanis a 08. számú egyéni választókerület összes szavazóköri választási eredményének a megsemmisítését kérte, ehhez képest a HVB csak a képviselői választási eredmény megsemmisítését rendelte el és az indítványozó véleménye szerint ugyanezt a hibát követte el a TVB és a bíróság is. A kérelemhez kötöttség elve okán ezt nem teheték volna meg, ez pedig álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat.
- [19] Végül az indítványozó kiemelte, hogy nem „felülmérlegelést” kér az Alkotmánybíróságtól, hanem annak megállapítását, hogy a *contra legem* és a kérelemhez kötöttség elvét semmibe vevő döntés számára alkotmányossági sérelmet okozott.
- [20] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek. Bár az indítványozó hivatkozott az Abtv. 26. §-ának (1) bekezdésére is, erre vonatkozóan azonban semmiféle indokolást nem terjesztett elő, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt kizárólag az Abtv. 27. §-a szerint vizsgálta.
- [21] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [22] Az indítványozó határidőben megküldött alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, R cikk (2) bekezdése és a 28. cikke], a támadott bírói döntést, a Pécsi Ítéletábla Pk.VI.50.031/2019/5. számú végzését, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [23] Megállapítja ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény R cikkének (2) bekezdése és 28. cikke nem tartalmaznak az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [24] Az indítványban kifejtett indokolás azonban teljes egészében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint tisztességes bírói eljáráshoz való jog, az indítványozó által állított *contra legem* jogalkalmazás sérelmét fogalmazza meg. Nevezetesen egyfelől azt, hogy a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése és a Ve. egyes rendelkezéseinek az értelmezése során az indítványozóhoz képest eltérő álláspontra helyezkedett, másfelől pedig azt, hogy a bíróság (és a választási bizottságok) eltérően határozták meg a jogsértés következményét.
- [25] Így az indítvány nem tartalmaz indokolást az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésével kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [26] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valameny-

nyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.

- [27] Az indítványozó ugyan panaszában hangsúlyozta, hogy nem a bírósági döntés felülmérlegelését kéri, az Alkotmánybíróság eljárása során azonban ennek ellenére azt állapította meg, hogy a petíum valójában a bíróság jogértelmezésére és a bizonyítékok értékelésének kritikájára vonatkozó érvelést tartalmaz.
- [28] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [29] Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntéssel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [30] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 7.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1776/2019.

• • •